

Sto jedlí pro Jedli

RADEK MUSÍLEK

VYŠEHRAD Na stoleté výročí jsme se začali připravovat už několik let předem. Jak ho využít k vyvrácení přetrvávajících předsudků o Jedli i životě lidí s tělesným postižením? Řekli jsme si, že vyrazíme mezi předsudky nezatížené děti na začátku druhého stupně základní školy. Kolega Jirka Řehoř přišel s nápadem na sázení malých jedlíček. Ještě to však chtělo něčím dopl-

nit. Ukázat, že děti s postižením se nijak zásadně neliší od ostatních. Tak se zrodil dvoudílný komiks z dílny výtvarnice Venduly Šafránkové a scenáristky Andrey Hutkové. Jmenuje se *Stejně jako ty*. Příběh vozičkáře Zdenka a kulhajícího Ondry má didaktický obsah, doplněný metodickou příručkou pro učitele. Kluci přicházejí do běžné základní školy a sžívají se s novým prostředím i spolužáky. Námět lze využít především v hodinách občanské výchovy, což se podle pozdějších ohlasů podařilo.

Komiksy i stromky však také něco stály. Podařilo se nám získat peníze od Lesů ČR, s. p. Později se finančně připojila i Česká sportovní, a. s., jež dvakrát zorganizovala exhibiční zápas hokejistů NHL proti našim hráčům ve florbalu na vozíku. Projekt Sto jedlí pro Jedli tedy mohl odstartovat.

Začali jsme jezdit po základních školách a osmiletých gymnáziích. Výpravu obvykle tvořili dva studenti, asistent či řidič a moje maličkost. Úplně první návštěva se uskutečnila

20. října 2010 v pražské ZŠ K Dolům. Scénář besedy se žáky fungoval velmi dobře. Pustilo se krátké video *Jedle očima Denise a Marka*, následovalo povídání a otázky publika. Pak si všichni mohli vyzkoušet jízdu na vozíku. To byla vždy nejoblíbenější aktivita. Následovalo předání komiksů a závěrečné vysazení stromků. Většina z nich je na území Prahy, ale vyjeli jsme i do Lysé nad Labem (rodiště profesora Jedličky), Kutné Hory, Mladé Boleslavi, Kralup nad Vltavou, Příbramí, Nových Hradů či do

Benešova nad Černou (poslední dvě jmenovaná místa kvůli blízkosti a osobní provázanosti s naší školou v přírodě).

Ukázalo se, že nestihneme realizovat sto besed a sázení. Celkem jsme rozvezli jedenatřicet jedlíček, což i tak považujeme za úspěch. Přesto byla symbolicky zasazena i královská jedle č. 99 a primátorsko-ředitelská č. 100. Tak skončil projekt Sto jedlí pro Jedli. Snaha o bourání předsudků však pokračuje.

ÚVODNÍK

Když se narodí miminko, občas mu rodiče schovají noviny z jeho prvního dne na světě. Aby si jejich potomek jednou přečetl, čím žili tehdejší lidé. V některých vydáních z letošního roku se tak dočtou, že Jedličkův ústav a školy slaví sto let od svého založení. Jistě, odehráli se i mnohem „státotvornější“ události jako první přímá volba prezidenta, zatýkání v sídle vlády, její následný pád a předčasné volby. Nemálo lidí ještě daleko osobněji zasáhly další z řady povodní. A kdo ví, co bude v novinách zítra. Tak jako profesor Jedlička nemohl tušit, že rok po založení ústavu vypukne světová válka, ani my nevíme, co přinese čas. Jen ten ukáže, co bylo podstatné. A v případě Jedle ukázal, že tu měla a stále má své místo. I když se to možná někomu nelíbí, protože si myslí, že doba už se změnila. Jenže se změnila i Jedle. Takže ta pro mnohé možná maličká černá zpráva o jejím výročí je důležitá pro tisíce lidí, kteří se s Jedlí setkali. Ať už jako děti, dospívající, nebo zaměstnanci či příbuzní někoho z těch všech. A je to důležitá zpráva i pro ty, kteří o tom ještě ani nevědí. Protože osud jim do cesty teprve chystá situaci, kdy budou rádi, že Jedle existuje. A my se rozhodli, že přes mohutný nástup internetu a mobilních technologií přijdeme s výročními Jedlovými novinami v tradiční, tištěné podobě. Aby si je jednou také někdo mohl vzít do ruky a dozvědět se, jaká je ta dnešní Jedle roku 2013. Čím žijí lidé, kterým jakýmkoliv způsobem vstoupila do života? Nebudeme se v nich jen ohlížet do minulosti. Naopak. Zajímá nás i dnešek a budoucnost.

Radek Musílek

Mediální výstupy

Radek Musílek
Petr Baláz

Už při 95letém výročí se Jedle začala zabývat otázkou vlastní prezentace směrem k veřejnosti, a to především prostřednictvím médií.

strana 4

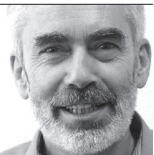

Sázení Jedle č. 100

Zleva: Božena Jirků, Bohuslav Svoboda, Alena Peštová a Jan Pičman

Cena od Nadace Pangea

JAN
PIČMAN
ředitel JÚŠ

Za úsilí o nápravu věcí lidských a mimořádné zásluhy o komplexní výchovu i terapii těžce handicapovaných dostal Jedličkův ústav a školy 21. dubna 2013 ocenění od Nadace Pangea. Předávací akt se uskutečnil v Divadle na Vinohradech. Jedle se tímto řadí jako zatím jediný právnický subjekt mezi osobnostmi, které byly Nadací Pangea oceněny v minulosti. Nechybí mezi nimi například Václav Havel, Zdeněk Matějček, Pavel Tigrid nebo Otto Wichterle. Na slavnostním večeru zaznělo toto laudatio:

Náš stoletý Jedličkův ústav byl založen Spolkem pro léčbu rachitiků a mrzáků v Čechách. Název dnes zní nekorektně, ale důležitá je podstata myšlenky.

Za tou stálo mnoho moderních lékařů, kteří chtěli lidi s tělesným postižením nejen léčit, ale také učit a poskytovat jim sociální podporu, aby nemuseli stát na okraji společnosti. Jako předseda spolku byl vybrán profesor Rudolf Jedlička, uznávaný chirurg, průkopník a filantrop, který ústav přivedl k životu. Ve dvacátých a třicátých letech minulého století vyrostlo postupně na Vyšehradě moderní a odborníky uznávané zařízení. Metody práce budí obdiv i dnes. Výrobky z dílen Jedličkova ústavu získávaly ocenění na světových výstavách. Zlaté období bohužel přerušila 2. světová válka, po níž musel ústav v tichosti opustit ředitel Augustin Bartoš. Ten jej dvacet pět let řídil, formoval a stál za mnoha jeho úspěchy. Včetně toho, že zařízení válku přežalo. Po nástupu komunistů k moci byl ústav rozdělen na dva celky, na samotný ústav a na školu. Každá organizace byla řízena

jiným resortem. Ústavu byly sebrány budovy ležící mimo Prahu. Na všechno bylo málo peněz. V Jedličkově ústavu však stále žily dvě stovky dětí či mladých lidí. A dokonce i doba za bolševika měla své světlé momenty. Například v tom, že tam pracovali lidé, kteří z politických důvodů nemohli najít zaměstnání jinde. Pan Tomáš Cikrt, tehdejší žák Jedličkova ústavu, říká, že se to na některých dětech v dobrém podepsalo. Zajímavá je skutečnost, že komunisté lidi s postižením izolovali, ale tu Jedličkárnu za 40 let nedokázali přestěhovat z centra města. Ani když si hned vedle postavili svůj sjezdový palác.

Do porevolučních let vstoupil ústav s velmi pošramocenou reputací. Některými je dokonce zařazován mezi tzv. „lidojemy“, dobré leda k uzavření. Nový zřizovatel, město Praha, spojil ústav i školy opět do jednoho

celku. Bývalý ústav sociální péče se postupně proměnil ve speciální školu pro děti s výraznějším postižením. Změny k lepšímu se projevují na budovách i vybavení, ale především na koncepci a způsobech práce. V JÚŠ nacházejí uplatnění vysokoškolsky vzdělávaní odborníci v různých oborech komplexní rehabilitace. Kolem Jedličkova ústavu a škol začínají v 90. letech vznikat další subjekty, nestátní neziskové organizace, které služby pro žáky rozšiřují, respektive nabízejí další servis po ukončení školní docházky. Praha areál dostavuje. V roce 2002 se otevírá nový bazén. Od začátku slouží nejen žákům škol JÚŠ, ale i rodičům s dětmi, které se tam učí plavat a také, jakoby mimochodem, ztrácejí obavy z lidí na vozíku. V roce 2007 je otevřen moderní rehabilitační pavilon, kde je možné nabízet služby i mladým lidem mimo Jedli. V programu samostatného bydlení si zájem-

ci během roku zkoušejí, co zvládnou sami a v čem potřebují pomoc.

Současná Jedle je kulturním centrem, kde se mnohé děje, kam se chodí za zábavou, za přáteli, do školy i do práce, relaxovat či sportovat. Prozřetelnost tomu chtěla, že stojí na místě historicky tak významném, ba přímo v centru dění. Naši studenti nejsou odsunuti na periferii a jsou součástí života města. Jsou jeho obyvateli jako všichni ostatní, se kterými se denně setkávají. Připravují se tu nejen mladí lidé na samostatný život, ale také odborníci, kteří se lidem s postižením chtějí věnovat. Studenti pedagogiky, studenti medicíny, učitelé v postgraduálních kurzech, zájemci o poskytování asistenčních služeb. Uvědomujeme si to jako závazek vůči okolní společnosti. A s přitakáním tomuto závazku přijímáme i ocenění Nadace Pangea.

sloupek JN

Čertovsky hodný Mikuláš

Už večer tady budou zase. Hodný a tuze laskavý pan Mikuláš, čistý, voňavý a neposkrvňený anděl a čert, dáblík a pokušitel. Jako každý rok, jako pořád. A tak i v roce oslav stého výročí založení naší Jedle. Mikuláš chválí, odpouští, velkoryse přehlíží a odkazuje nás k tomu tajemnému a hezkému před námi. A čert čeká. Nechají se uspat? Zvyknou si na pochvalu? Ukolébají se pěkným dokumentem, který o nich ČT natočila a který bude znovu vysílat zítra ve 14.05 na ČT2 a pak ještě jednou v neděli v 11? Už dnes večer budou běhat kolem nás, trochu strašit malé, vyvolávat úsměvy velkých a bavit ty věkem uprostřed. Ale ti tři nejsou jen venku na ulicích a na chodbách domů, přede dveřmi, jsou v nás – a skutečně pořád. Zejména ten poslední se třese. Jestli v těch pěkných a zasloužených oslavách nezapomeneme, že tu Jedli musíme sunout pořád, že je stále dost věcí, které se nám nedaří, že občas odchází i studenti, kteří nedostali všechno, co jsme jim mohli nabídnout. Že té slušnosti mezi námi není přehršel a že respektovat práci druhých je dobré každý den a za každé situace. Běda, jestli na čerta zapomeneme. Pak nám nepomůže ani sebe-laskavější a hodnější pan Mikuláš.

SPOLUPRÁCE

Nadace JÚ

Nadace Jedličkova ústavu, založená v roce 1990, je jednou z nejstarších nadací v České republice. Od svého zřízení Jedličkovým ústavem se věnuje podpoře dětí a mladých lidí s tělesným a kombinovaným postižením, zejména žáků a klientů Jedličkova ústavu a škol, rozvoji i obnově této instituce a také dalších organizací se stejným posláním jako nadace. Oblastmi podpory jsou bezbariérová doprava, osobní asistence, sociální a pracovní rehabilitace, podpora volnočasových aktivit lidí s postižením, léčebné pobyty a kompenzační pomůcky.

Konkrétně nadace na základě individuálních žádostí přispívá současným i bývalým žákům a klientům JÚŠ do 30 let věku. V grantových řízeních pak podporuje nejen Jedličkův ústav a školy, ale také organizace z celé ČR, které mají v péči mladé lidi s tělesným postižením.

Ve své činnosti se Nadace JÚ hlásí k humanitnímu odkazu profesora Rudolfa Jedličky, zakladatele Jedličkova ústavu, který po celý svůj život prosazoval ideu plnohodnotného života lidí s postižením.

Nadace je řádným členem Asociace nadací Fóra dárců. V prosinci 2012 také obdržela jako jeden z prvních 16 subjektů prestižní Znamku kvality Fóra dárců pro nadace. Ta se uděluje pouze prověřeným nadačním subjektům, které splňují nastavená kritéria hodnocení.

Sbírka na autobus

Aktuálním projektem Nadace JÚ je veřejná sbírka na nákup bezbariérového autobusu pro Jedličkův ústav a školy. Nadace ji slavnostně představila na 47. ročníku MFF Karlovy Vary v roce 2012 coby oficiální neziskový partner festivalu. Sběrka a projekt „Jezdím pro Jedličkův ústav“, který ji provází, vznikly z potřeby nahradit dosluhující autobus Jedle za nový, modernější typ. Autobusem s plošinou a demontovatelnými sedačkami cestují nejen žáci na školy v přírodě, kulturní akce, exkurze a výlety, ale je využíván také reprezentanty ze Sportovního klubu JÚ nebo hudební skupinou The Tap Tap.

Přestože autobus dětem a mladým lidem neslouží k denní dopravě do školy, je pro jejich všestranný rozvoj velice důležitý. Už ve 30. letech 20. století propagoval tehdejší ředitel Jedličkova ústavu Augustin Bartoš cestování dětí s postižením mimo místo, kde vyrůstají, jako nedílnou součást jejich vzdělání.

Nadaci se dosud pomoci mediální kampaně (podpořené mediálním balíčkem od partnerů MFF KV), akcí pro veřejnost a spoluprací s partnery podařilo shromáždit 1,8 milionu korun. Tato částka odpovídá asi polovině finančních prostředků potřebných na nákup autobusu střední velikosti s 20–25 místy. Na pořízení velkého bezbariérového autobusu je však třeba shromáždit asi 7 milionů korun. Nadace tedy musí získat ještě trojnásobek dosud vybrané částky.

Veronika Kulíková

Pojízdnou kasičku v podobě autobusu si oblíbili především nejmenší donátoři

STRIP

PETR

KOLÁŘ

vychovatel a archivář
Jedličkova ústavu a škol

Jedličkův ústav v minulosti obdržel celou řadu ocenění, z nichž níže jsou uvedeny zřejmě ty dvě nejznámější. V roce 1925 se v Paříži měla konat Mezinárodní výstava dekorativního umění. Proto o rok dříve vypsala československá vláda soutěž na výrobu ručně vázaného koberce, který by prezentoval náš textilní průmysl. Koberec značné velikosti a mírně nepravidelného tvaru (lichoběžník) měl být po výstavě určen pro Pražský hrad. Navrhl ho studenti Uměleckoprůmyslové školy v Praze pod vedením profesora Jana Beneše. Finální úpravu měla provést firma Akciová továrna látek kobercových a nábytkových, dříve Antonín Klazar. Celá řada podniků však zakázku odmítla a označila ji za neproveditelnou. I v Jedličkově ústavu, respektive ve vedení jeho zřizovatele, vzbudil návrh přihlásit se do soutěže o jeho výrobu v lepším případě nezájem, v horším pak přímo negativní reakce.

Ředitel Augustin Bartoš však (i díky přimluvě profesora Jedličky) veškeré tyto obtíže překonal a s deseti mladými dělníky z Jedličkova ústavu se do nelehké výroby koberce pustil. Díky jejich nadšení, pili a schopnostem se podařilo obrovský, ručně vázaný koberec dokončit celých 14 dní před termínem. Proto byl ještě vystaven v sále vinohradské radnice. Výtěžek ze vstupného vynesl na 70 000 korun. Na výstavě ve Francii byl nakonec výrobek oceněn cenou nejvyšší – *Grand Prix*.

Jen o čtyři roky později, na podzim 1929, se v britském Exeteru konala Mezinárodní

RADEK

MUSÍLEK

šéfredaktor

Za sto let se pořídilo nespočet fotografií. Některé jsou v archivu, některé máme doma jako osobní vzpomínku, jiné jsou kdesi zastrčené a zapomenuté. Často už ani nevíme, kdo na nich je, jaký byl jeho další osud. Je příjemné fotografie listovat, zavzpomínat, představovat si a domýšlet. Dnes už skoro všichni fotíme na digitální fotoaparáty. Obrázky strkáme do počítačů, na internet, na Facebook, ale většinou je už netiskneme. Neztratí se? Bude i po nás čím listovat? Pojďme se podívat do jedné krabice, která leží v ředitelně školy u pana Herrmanna. On sám je taková živá kronika, protože za těch čtyřicet let, co v Jedli pracuje, hodně lidí zažil a zná jejich příběhy. Tyhle obrázky jsou však až na jednu výjimku spíše jen anonymní ilustrací různých dob, které Jedle zažila.

Za 1. světové války ústav přijímal raněné vojáky. Vyhnul se tak hrozbě konfiskace pro válečné potřeby. Zároveň však vznikla specifická symbióza dětí a veteránů zákopové války, kdy žáci učili dospělé.

Počátkem padesátých let 20. století se svazáci a oslavám komunistických vůdců nevyhnuly ani děti v Jedli. Jakkoliv o ně režim nejvil zájem a život jim moc neulehčoval.

HISTORIE

Ocenění pro Jedličkův ústav v minulosti

FOTO: ARCHIV

výstava rukodělných výrobků. Na třídní výstavě byly prezentovány výrobky osob s tělesným postižením. Žáci a žákyně Jedličkova ústavu zde díky svým ručně tkaným kobercům opět získali nejvyšší ocenění – Stříbrný pohár. Dodnes je v 1. patře Staré budovy Jedličkova ústavu vystaven.

Zasloužené pozornosti se dostalo i praporu pro francouzské válečné invalidy, který vyrobila vyšivačská dílna v roce 1938. Do Paříže dorazil těsně před mnichovskou konferencí. O celé události informoval i francouzský rozhlas.

Náležitý ohlas získala rovněž výroba druhého velkého koberce, určeného pro Světovou výstavu v New Yorku, která se konala na jaře 1939. Jedličkův ústav jej vyrobil na zakázku firmy Baťa. Opět byl ne-

pravidelného tvaru, pokrýval plochu 107 m² a vážil 600 kg. Také tento koberec byl vystavován a fotografován v Národním domě na Vinohradech. V New Yorku se pak stal nepřehlédnutelnou částí expozice.

Celé řady ocenění – hmotného, ústního (od mnoha specialistů z oboru) nebo písemného (na stránkách tisku) – se pak dostalo Jedličkovu ústavu při příležitosti konání mnoha odborných konferencí či seminářů. Jen namátkou: Vídeň 1928, Ženeva 1929, Haag 1932, Budapešť 1936... Ohlasy na náš ústav v novinách či časopisech v dobách minulých by však vyžadovaly rozsáhlejší příspěvek. Z doby zcela nedávné ještě připomeňme rok 2009 a medaili I. stupně od ministra školství Ondřeje Lišky za zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání handicapovaných a sociálně znevýhodněných žáků.

HISTORIE

Listování fotokronikou

Za 1. světové války ústav přijímal raněné vojáky. Vyhnul se tak hrozbě konfiskace pro válečné potřeby. Zároveň však vznikla specifická symbióza dětí a veteránů zákopové války, kdy žáci učili dospělé.

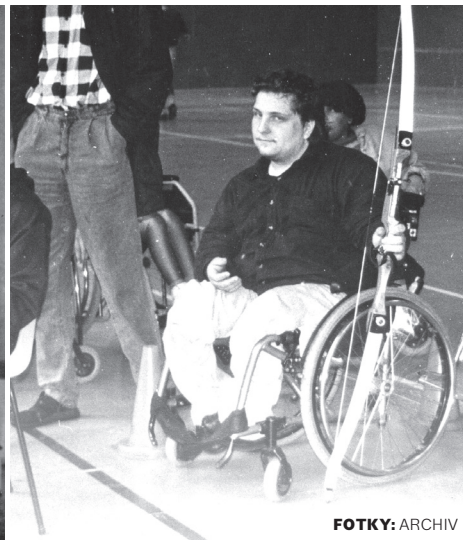
Kompenzační pomůcky za první republiky možná nebyly tak elegantní a sofistikované, ale měly stejný účel jako dnes – pomáhat

Jedle vyrostla na periferii Prahy, ačkoliv nyní máme pocit, že je prakticky v centru města. Snímek zachycuje prázdný prostor před výstavbou Nové budovy a další okolní zástavby.

Spojenecký nálet na Prahu v roce 1945 se nevyhnul ani Jedli. Zasažena byla budova nemocnice na místě dnešních TApek. Jeden chlapec v ní přišel o život.

FOTKY: ARCHIV

Naopak léta devadesátá byla dobou svobody, nadšení a novátorství. Poznáváte? Nynější mistr košíkářské dílny Martin Knapp ještě jako student.

KULTURA

Pozvání k oslavám Jedle přijali i Bratři Ebenové. 12. června se v podvečer uskutečnil na nádvoří „Staráku“ jejich koncert. Potěšil mnohé z nás, našich přátel i náhodných kolemjdoucích.

Pojď dál, až do Arábie

Kapelník hudební skupiny The Tap Tap Šimon Ornest se rozhodl, že ke stoletým oslavám uspořádá v areálu Jedle festival Pojď dál. Jeho hlavní hvězdou se vedle našich hudebníků stalo uskupení Čechomor. Zlatým otvírákem akce mělo být slavení Nuselského mostu

na vozíku. Úřady ho však nepovolily, takže se nakonec slaňovalo přilehlé Kongresové centrum. Zprávu s fotografií o tom přinesly prostřednictvím agentury Reuters i saúdskoarabské noviny Arab News. A to včetně vysvětlení, co je Jedličkův ústav.

RADEK
MUSÍLEK
šéfredaktor

Očekávejte nečekané!

Tak se na život dívá Xindl X

FOTO: ARCHIV XINDLA X

ANDREA
HUTKOVÁ
externí pracovnice PR

Rychle to utíká a The Tap Tap opět zavítali do Opery v Praze, a to již potřetí. Zeptala jsem se jejich bubenice Jitky Hroudové, koho že má nejradši z hostujících umělců. Jitka si pochvaluje dva skvělé chlapy, které má přímo v kapele — moderátora Ládu Angeloviče, který probere svým vtipem i nejzvrzlejší posluchače, a Mariána Banga, jenž nejen nádherně zpívá, ale ještě navíc svým humorem dotváří výbornou atmosféru jak mezi účinkujícími, tak mezi diváky. Ovšem mezi její hostující miláčky patří Xindl X. Připomeňme jeho prvotinu pro TTT Řiditele autobusu. Nyní pro nové album TTT Moje volba napsal další dvě skladby — Kdybych já byl xindl a Svět se zbláznil. A tady ho máme!

Onďřeji, jak je to s vaší připravovanou deskou? Kdy vlastně vyjde? A co od ní můžeme čekat? Deska už je skoro hotová, ale ještě bychom rádi stihli k písničkám natočit klipy.

A pod stromeček si v momentální chvíli nemůžu přát nic jiného než zdravou a spokojenou rodinu

”

S prvním singlem se doufám představíme už během ledna.

Deska se bude jmenovat Čecháček Made, a jak název napovídá, půjde o desku plnou protestsongů mířících do vlastních řad. Hudebně to bude návrat k první desce. V každé písni se bude míchat folk s rapem

a popem a budou znít výhradně akustické nástroje.

Myslíte si, že hudba, kterou vytvářejí umělci s postižením, je brána posluchači jako běžný umělecký počín, nebo v tom hraje roli stále jakýsi soucit a třeba fandovství veřejnosti těm odvážnějším?

Určitě v tom hraje velkou roli jak fandovství odvážnějším, tak soucit. Ale konkrétně na Taptapech je skvělé, že dělají hudbu tak, aby soucit potřeba nebyl. Prostě se snaží dělat dobrou hudbu, která funguje sama o sobě. A jsem přesvědčen, že se jim to daří.

Jak se chystáte na roli otce? A co si budete přát letos pod stromeček?

Na roli otce trénovat nemusím, vzhledem k tomu, že už otcem jsem a moje dcera mi to každé ráno připomíná. (smích) Ale na narození synka se samozřejmě moc těším, a stejně jako když jsme čekali Alici, mám i teď na přípravu totožný recept: očekávejte nečekané. A pod stromeček si v momentální chvíli nemůžu přát nic jiného než zdravou a spokojenou rodinu.

KULTURA

Tap Tap trochu jinak

Des už velmi známá kapela, která bez komplexů méněcennosti vyjede do Španělska nebo USA, dokázala, že opravdu umí. Za skvělými výkony na pódiu se – jako u jiných – skrývá tvrdá práce v přípravě, zkoušky, zkoušky, zkoušky. Kapelník Šimon Ornest je přísný a lehké nebo i větší postižení jeho hráčů pro něj není omluvou. Tak to má být. Má? U lidí, kteří si přinesli do života neodstranitelný handicap, kteří nemohou pořádně chodit, vysoukat se do vany nebo udržet tužku v ruce? Neměli bychom se radovat, že je obdivuhodná už jejich odvaha vstoupit na jeviště? Neměli bychom jim tleskat jen za to, že se neschovávají a nefoukají si někde v koutě na své bolístky?

ZDENĚK
JIRKŮ

Za skvělými výkony na pódiu se – jako u jiných – skrývá tvrdá práce v přípravě, zkoušky, zkoušky, zkoušky

”

Kdo jen trochu zná svět postižených, ví, že i mezi nimi se najdou lajdáci, kverulanti, lenoši a drobní podvodníci. Právě proto, že jsou koneckonců lidmi jako my, nemohou být dokonalí. A postižení někdy svádí k alibismu – co byste ještě po mně chtěli? Šimon poznal v Jedli práci vychovatele, a tak dobře odhadne, kdy jsou bolesti, problémy nebo vysílení opravdové a kdy mají jen zakrýt třeba lenost, snad největšího nepřítele postižených. Na zkoušky kapely se chodí zásadně včas, všichni musí být připraveni a jakékoli vyrušování je postiženo stejně přísně jako ve vojenské kadetce. Publikum pak vidí a slyší skvělé výkony, sebejistotu hráčů, perfektně naučené texty. Publikum ale nevidí budoucnost těchto hráčů, neuvědomuje si, že muzika je tu tréninkem budoucího samostatného života, budoucích situací, kdy už nebude Jedle, Ornest, kamarádi, učitelé, vychovatelé... I úplně zdravý mladý člověk někdy těžko vstupuje do dospělého světa a nejednou se pěkně odře. Kdo prošel TAP TAP, má přece jenom malou výhodu – mnohem lépe ví, jak chutná potlesk a uznání, ale i pot a sebeodříkání. Zkrátka dostal dar, který se za peníze koupit nedá.

Neměli bychom takovými „kapelami“ nakonec procházet všichni?

Autor je publicista a redaktor časopisu Můžeš

INZERCE

Nová deska Tap Tap

JANA
AUGUSTINOVÁ

Nové CD kapely The Tap Tap *Moje volba* je energetická bomba. Posluchači si mohou vychutnat nejen největší hit této známé hudební formace, složené převážně z handicapovaných muzikantů, Řiditel autobusu, ale též song *Moje volba*, který speciálně pro ně složil Jarda Svoboda. Svou energii a optimismem aspiruje na to, stát se další písni schopnou zabodovat

u širšího publika. Ostatně i nebývalý úspěch *Řiditele autobusu* je výsledkem spolupráce kapely s vynikajícím autorem, konkrétně Xindlem X.

Výběr písní na nové desce odpovídá jejímu názvu *Moje volba*. Jsou to písně, které se s nadhledem a hudební lehkostí vyjadřují k tématům, která The Tap Tap zajímají, ať je to problém rasismu, vztahy žen a mužů nebo fotbal. *Moje volba* je první volbou všech, kteří se chtějí roztančit inteligentní muzikou.

Více na stránkách: www.thetaptap.cz

SPOLUPRÁCE

Občanské sdružení Borůvka

Občanské sdružení Borůvka je neziskovou organizací, která své veškeré aktivity směřuje k vytvoření kvalitnějšího života lidí s tělesným postižením a jejich rodin.

Pocit jistoty a uplatnění v běžném každodenním životě, to nabízíme svým klientům prostřednictvím jednotlivých projektů. Nejaktuálnějším projektem je v současné době tréninkový program pro lidi s tělesným postižením s názvem „Pracuji, tedy jsem“, který realizujeme na pracovištích TA KAVÁRNY v areálu Jedličkova ústavu a obchůdku Borůvka. Projekt je podpořen z grantu 5. výzvy operačního programu Praha – Adaptabilita.

V nejbližší době otevřeme nový charitativní obchůdek s oblečením v Dittrichově ulici na Praze 2 s názvem Koloběh, kde bude vytvořeno pracovní místo pro zaměstnance s tělesným handicapem. Sdružení také pokračuje v projektech dopravy dětí a mládeže s tělesným postižením, „Rehabilitace i pro další“, inkluzivním vzdělávání v běžných základních školách a dalších aktivitách, jako jsou např. trhy chráněných dílen z celé republiky.

V blízké době čeká naše sdružení transformace na obecně prospěšnou společnost. Všechny další informace najdete na našich webových stránkách www.osboruvka.cz a budeme se těšit na shledání v našich obchůdcích, kavárně nebo na trzích!

Andrea Hutková

FOTO: PERT HRUBÝ

TA KAVÁRNA

V areálu Jedličkova ústavu a škol narazíte na útulnou TA KAVÁRNU. Je to tréninková kavárna pro lidi s tělesným postižením. Ti zde v desetiměsíčním programu maximalizují své šance na úspěch na trhu práce. Jedním z nich je Martin:

Po hrubé, přísné nehodě – po nevyhnutelné touze, návratu zpět k původnímu žití – nyní pracuji v TA KAVÁRNĚ. Vlídnost nechybí ani u trenérů a pracovníků Jedle, ani u kolegáčků. Průběhem týdnu sám zjišťuji dovednost při přípravě kávy Osmanů, espressa, latte, thé, čokolády ani neopomím kakaá. Prostředí je vlídné věřím od počátku – sál kavárny není začouzený. Je zde vítán homo sapiens jakéhokoliv věku! Zaručeně je ono zaměstnání přínosem pro pracovníka, získá díky spojení s neznámým hostem vlídný přístup k okolí, znamenitě vnímání činnosti, práce i zaručené poznání povinnosti.

TA KAVÁRNA je provozována Občanským sdružením Borůvka ve spolupráci s JÚŠ. Pokud byste se chtěli tréninku účastnit, teď je ideální čas nás kontaktovat přes www.takavarna.cz, kde najdete i další informace o našem podniku.

Andrea Hutková

Nadační stipendijní fond Jedličkova ústavu

Se prosmýkl rokem 2013 bez mimořádností. Získal několik desítek tisíc korun, rozdělil je zájemcům a uhradil minimální náklady se svojí správou. To je nakonec na www.ns-fu.cz a v našich zprávách. Víte, že NSFÚ jsme založili před 9 lety? Rozdali jsme stipendia 58 studentům našich středních škol? Ze Stipendium Peggy Lloydové získalo 13 lidí? A celkově jsme vyplatili stipendia ve výši 565 555 korun? Jednu mimořádnou situaci rok 2013 však přinesl. Poprvé jsme neměli komu uvolněné peníze vyplatit. Že by studenti peníze nepotřebovali? Že by o možnosti stipendia nevěděli? Že by neuměli vyplnit žádost a splnit jednoduchá kritéria stipendijní komise? Tak uvidíme, co přinese rok 2014.

Jan Pičman

ROZHOVOR

Úspěšný absolvent

Ze žáka zaměstnavatelem

FOTO: RADEK MUSÍLEK

RADEK MUSÍLEK
šéfredaktor

Michal Prager je vozičkář, který v Jedli strávil podstatnou část svého života. Vystudoval vysokou školu, vrátil se jako zaměstnanec o. s. Asistence a následně zase popojel dál k Pestré společnosti. Byl také předsedou pracovní skupiny Magistrátu hl. m. Prahy Pro Prahu bezbariérovou a otevřenou, která by měla řešit zpřístupňování městské hromadné dopravy lidem s postižením. Ted' stojí v čele cestovní agentury Bezbatour a ostatním lidem s postižením nabízí práci i služby. Přes svoje těžké postižení žije aktivním životem. S manželkou Klárou jsou už přes rok šťastnými rodiči adoptované dcerky Natálky.

Jak dlouho jsi chodil do Jedle?

Rok mateřinka, devět let základky a čtyři roky gympl, takže celkem čtrnáct. Skoro polovina mého dosavadního života..

Přesto ses na čas přes Asistenci vrátil...

Moje cesta k Asistenci vlastně nemá s Jedličárnou zase tak moc společného. Já jsem se prostě po maturitě rozhodl, že se úplně osamostatním a už nebudu potřebovat služby, které jsem tu měl. Stal jsem se klientem Asistence. Jednou začas jsem je poprosil o asistenci do školy. Pak jsem asi tři roky dělal práci z domova pro internetový obchod a začalo mě to nudit i zmáhat. Ztratil jsem sociální kontakt. Zatoužil jsem dělat

něco jiného a hlavně s lidmi. Mým přáním byla práce v neziskové organizaci, protože už předtím jsem s nějakými spolupracoval, některé dokonce založil. Tak jsem se jednou podíval na Neziskovky.cz a zrovna hledali koordinátora osobní asistence. Řekl jsem si, že tohle prostředí znám, tak to zkusím.

Časem ses stal také předsedou pracovní skupiny magistrátu Pro Prahu bezbariérovou a otevřenou. Jak?

Na magistrát jsem se dostal díky výzvě Radě hlavního města Prahy Za MHD přístupnou, kterou Asistence iniciovala. Hodně jsme na tom dělali s kolegou Erikem Čiperou. Tu výzvu během podzimu 2008 podpořilo deset a půl tisíce lidí. Její součástí byly i návrhy na řešení situace, včetně zřízení pozice jakéhosi koordinátora. Při předávání vybraných podpisů jsme mluvili s primátorem Pavlem Bémem právě o tom, že by měl existovat člověk nebo instituce, která by se věnovala jenom nutným úpravám v MHD. On tehdy inicioval vznik téhle skupiny a všechno šlo překvapivě rychle. Dnes už jsem jen řadovým členem komise, která se stala následnicí původní skupiny.

Došlo na hmatatelné přínosy?

Za ty největší považuji nové výtahy do stanic metra Háje a Národní třída. Na rok 2014 je v plánu Anděl, I. P. Pavlova a Můstek.

Ale nakonec ses rozloučil i s Asistencí.

Od roku 2012 se naplno věnuji projektu Bezbatour. Pomáháme lidem cestovat bez bariér, mapujeme ubytování pro lidi

s postižením a jsme také držiteli ochranné známky Práce postižených, protože více než 80 % zaměstnanců má těžký handicap. Celkem je to i se mnou jedenáct lidí.

Myslíš, že tě Jedle na současný aktivní život připravila dostatečně?

Samotná asi ne, ale nějakou průpravu jsem určitě získal díky dobrým vychovatelům. Ti mě nutili k samostatnosti, abych si co nejvíce věcí zařizoval sám. Nicméně pořád jsem si žil bezstarostně, protože nebylo třeba řešit, kdo se o mě postará, kdo mě dá na toaletu atd. V tom mě Jedličárna chránila. Ten přechod ven byl v tomhle trochu drsnější. Nicméně postupně jsem se na to připravoval už na gymplu.

Po gymnáziu jsem měl pocit, že na vysokou hned nastoupit nemusím, takže následoval rok jazykové školy. To byl úžasný rok, protože všechno bylo něco úplně nového a jiného. Dostal jsem se jako jediný vozičkář do kolektivu 25 zdravých lidí, kteří mě perfektně přijali. Můj soused z lavice se později stal mým osobním asistentem. Rád na to vzpomínám, bylo mi sladkých dvacet a dostal jsem prostor pořádně se vyřádit.

Takže ses vyřádl a pak následovalo co?

Bohužel následoval můj neúspěšný pokus o přijetí na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v oboru AJ a OV. Ten den mi bylo špatně a prostě se to nepovedlo. O rok později šlo všechno lépe a já byl přijat na ČJ a OV. Po dvou letech mi ale došlo, že vlastně učitelem být nechci. Podepsala se na tom i samotná fakulta.

Vlastně jsem už pak vzdal ambice na vysokou školu, ale pak se objevila Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů (nyní Metropolitní univerzita), která mi jako člověku s postižením umožnila studovat zadarmo, přestože jde o školu soukromou. Tam jsem konečně dostudoval.

Vím, že se ti kromě práce daří i v osobním životě, protože jsi otec se závazky. Jak dlouho?

S manželkou Klárou jsme svoji osm let. Vloni jsme si adoptovali nyní rokapůlletou Natálku. Hned po gymplu v Jedli jsem se nastěhoval do bezbariérového bytu na Hůrce s dalšími dvěma kamarády. Bohužel oba už umřeli, ale tehdy jsme si podali projekt na magistrát. Šlo o zapojení do běžného života za pomoci osobních asistentů. No a moje žena tenkrát bydlela několik pater pod námi. Začali jsme se vídat, a protože to byla pěkná holka, tak to bylo jasné. Má maminku na vozíku, takže prošla docela dobrou průpravou.

Mediální výstupy

dopis, na který tehdejší předseda sociální demokracie reagoval rychlou omlouvou. V jejím oficiálním textu uvedl: „Přiznávám svoji chybu a omlouvám se za ni pracovníkům i pacientům.“ Dokázal tak svoji neznalost, přestože pracoval na pražském magistrátu, který je zřizovatelem Jedličkova ústavu a škol.

Nepěkná slova od Krásey

Jediným dalším negativním výstupem se pak může pochlubit další politik, Václav Krása, předseda sdružení Národní rada osob se zdravotním postižením ČR. Jeho prohlášení nezbudilo tolik pozornosti, je však o to smutnější, že sám do Jedličkova ústavu chodil a své vyjádření poskytl ČTK právě u příležitosti 100. výročí. „Kdybych mohl chodit do normální školy, byl bych na tom dnes lépe. (..) Nyní připomíná spíš ghetto. (...) Je to trochu skleník. Když z něj pak kytku dáte ven, tak se jí vede špatně,“ uvedl mimo jiné Krása. Tato slova se objevila na stránkách *Pražského deníku* a ještě na několika internetových zpravodajských serverech 30. března 2013. Na neveřejný dopis od ředitele Jedličkova ústavu a škol Jana Pičmana pak reagoval osobní omlouvou.

V hlavní roli Česká televize

Jinak ale média o JÚŠ informovala velmi pozitivně a objektivně. Největší ohlas mezi nezainteresovanou veřejností zaznamenal pořad *Historie.cs* o historii Jedličkova ústavu a dvě reportáže o studentce Kateřině Morozové v magazínu *168 hodin*.

Vše z produkce České televize. Ta se ostatně stala nositelem hlavních výročních televizních výstupů. Během jara se Jedle objevila několikrát ve zpravodajství, včetně hlavních *Událostí*. Už v roce 2012 na MFF Karlovy Vary předala ČT Nadaci JÚ coby oficiálnímu neziskovému partnerovi festivalu mediální balíček. Ten na sebe letos vzal podobu dokumentárního filmu Karla Kouly *Lásky s vůní Jedle*, jehož premiéra na obrazovkách byla 2. prosince. A jako bonus byla přidána propagace sbírky na náš nový autobus prostřednictvím koncertu kapely The Tap Tap. Velmi pravděpodobně ČT odvysílá i další dokument – Století Jedle od Tomáše Škrdlanta –, který vznikl na zakázku samotné organizace.

Naši hudebníci také zorganizovali hudební festival Pojd' dál, který zahrnul i slaňování Kongresového centra Praha. Fotografie z této akce doputovaly až do novin v daleké Saúdské Arábii. Mimo to se u nás objevil reportér francouzské agentury AFP nebo německá televize RTL. Zprávy o návštěvě prince Edwarda a jeho ženy Sophie se objevily ve Velké Británii.

Zvýšený zájem o Jedličkův ústav se projevil i v návštěvnosti webových a facebookových stránek. Během roku 2013 přibyl průměrně jeden nový fanoušek denně. V současné chvíli se tak jedná o 1209 lidí, kteří sledují na sociálních sítích dění v Jedli. Na internetových stránkách byl patrný až třetinový nárůst návštěvnosti v měsících dubnu, květnu a červnu, kdy se konalo nejvíc výročních akcí.

ANKETA

Co pro vás znamená Jedličkův ústav?

JAN PFEIFFER
nestor české rehabilitace,
emeritní přednosta Kliniky
rehabilitačního lékařství
1. lékařské fakulty UK

Jedličkův ústav mám spojený už se svými medicínskými začátky. Nastoupil jsem zde v roce 1956. Díky němu jsem získal ucelenou představu o pojmu koordinované rehabilitace. I když v minulosti byla víc akcentována zdravotní složka než ta sociální. Pořádali jsme i mezinárodní konference, vznikaly publikace. Teď se dost věcí změnilo. Dnes je určitě svoboda a jsou větší možnosti. Ovšem nabídka aktivit podle mého názoru v minulosti víc zaručovala uplatnění. Bylo víc řemesel, fabriky byly připraveny přijmout člověka vyučeného na míru. Vznikl obor technické administrativní práce, tedy jakýsi pomocník v kanceláři, „TAPky“.

JAROSLAV ŠTURMA
psycholog,
ředitel Dětského centra
Paprskek

V mých očích je ostrovem bezpečí a zázemím pro generace rodin našich

bližních se závažným tělesným postižením. Připravil generace těchto našich bratří a sester pro praktický život v dobách, kdy podmínky pro osoby s handicapem nebyly (a mnohdy stále nejsou) takové, jaké by měly být. Vybavil je praktickými dovednostmi i potřebnou sebedůvěrou pro běžný život. V posledních letech je navíc zdrojem iradiace nového pohledu na tyto lidi s jejich veškerými právy a důstojností do celé široké společnosti. Jedle překračuje své fyzické hranice a vstupuje tolik potřebným způsobem do běžných škol a každodenního života těchto lidí, provázejíc je a poskytujíc jim potřebnou podporu při jejich plném zapojení do lidského společenství tam, kde žijí. Je tak cennou oporou nejen jedincům s handicapem, ale i jejich rodinám a těm, kdo je mezi sebe přijímají jako rovné partnery, obohacující lidské společenství.

TOMÁŠ CIKRT
absolvent JÚ,
nezávislý konzultant
a publicista

Kamarády a kamarádky, na ty se nezapomíná. Pak obraz z jídelně, z něhož na nás shlížel důstojný muž v kožených rukavicích, ve kterých skrýval prsty poškozené rentgenovými paprsky. Profe-

sor Rudolf Jedlička se dívá ze stejného místa dodnes. Jeho autorita přetrvala celé století, stejně jako ústav, který založil, a krédo, které dětem zanechal: „Chcete-li přispět ke kráse života, buďte vy šťastny.“ Byl už dávno po smrti, ale ani komunisté se neodvážili sundat jeho portrét ze stěny. Věřím, že tak dodával odvalu i těm, kteří se o nás starali. Měli jsme to štěstí, že mezi našimi vychovateli i učiteli byli lidé laskaví a vzdělaní. Naučili nás neztratit se v životě, vážit si sebe sama i jiných.

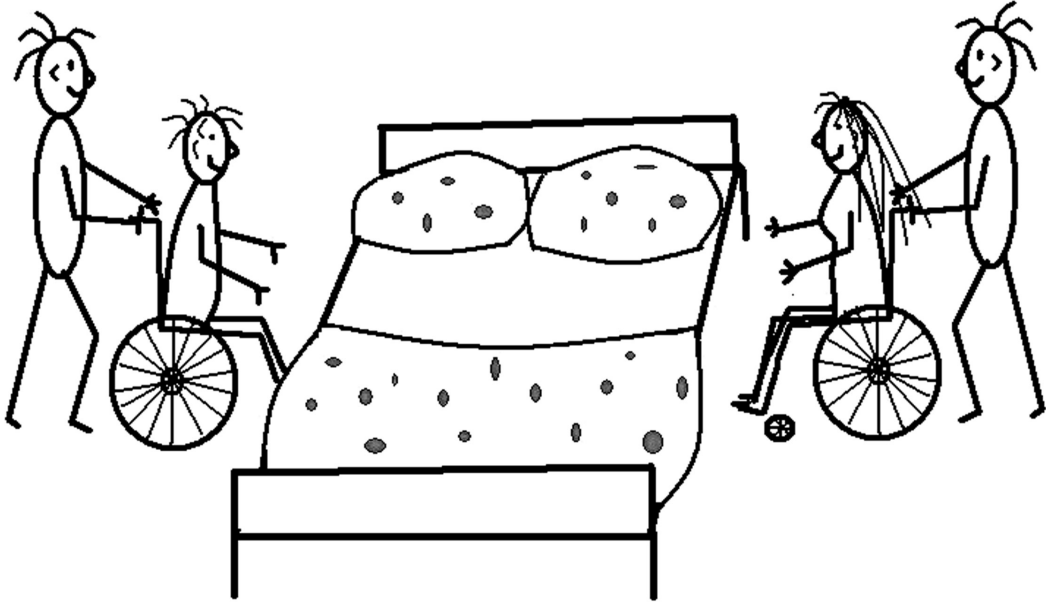
JAROSLAV EČEK
absolvent JÚ,
bývalý poslanec PSP ČR,
podnikatel

Řekne-li se Jedle, vidím na jedné straně dětství s kamarády, vychovatele, kteří se změnili časem v přátele, na druhé straně však i „opatrění“ tehdejšího režimu, abychom byli pro ostatní neviditelní. Líbí se mi nadšení všech zaměstnanců, cesta, kam JÚ směřuje. Dnes je to už opravdu odolný strom. Vlastní zkušenosti se snažím předávat dál v oboru zdravotních pomůcek, které stejně jako ústav, rodina nebo škola dokážou pomoci, jen když sami budete chtít a nevzdáte se.

VTIP

Asistovaná reprodukce

JANA STÁRKOVÁ

Naši studenti

K dubnu 2013 poskytovala své služby Jedle těmto dětem a mladým lidem:

Augustin David Bednář Marek Bencová Mercedes Beneš Petr Beranová Petra Blažková Simona Bosák Vojtěch boučková Lucie Brčáková Adéla Brennerová Julie Brůcha Jakub Buralt Štěpán Bužík Vladimír Cuřínová Kateřina Čelanská Barbora Čermáková Valerie Čihák Ondřej Diviš Jakub Dlabáček Michal Dluhošová Jana Dolejš Filip Dolejšová Nikola Dolinská Monika Dufek Martin Dvořák Richard Dvořáková Lenka Exner Jan Farská Kristýna Fišera Martin Flanderka Zdeněk Fridrichová Lucie Fusek Jan Fusek Michal galajdová Lenka Gareisová Zuzana Glaser Lukáš Gracíková Anna Hausserová Tereza Havel Václav Hendrychová Světlana Hlaváčková Monika Hlávková Tereza Hnátková Hana Holeček Marek Holeš Václav Holna Jan Hons Tomáš Horešovský Jiří Horváthová Tereza Hořková Sarah Hrbek Martin Hrdinová Lucie Hrodějová Tereza Hruška

Zdeněk Hübl Artur Charvát Tomáš Charvátová Michaela Chovanec Tomáš Chromek Aleš Jagoš Johan Janeček Lukáš Jantovská Daniela Jedlovcová Jana Jeníčková Barbora Ježek Jan Kafka Matyáš Karban Jaroslav Kdolský Jakub Kedles David Klička Ivan Kobzová Veronika Kordík Matěj Košař Václav Kovářová Michaela Kroc Filip Kroková Stefanie Kuta Ondřej Květoň Aleš Lafek Matěj Látal Jan Lavická Natálie Lerchová Nikola Lu Li Machač Vojtěch Macháček Jan Majzlík Matěj Malíček Martin Marek Erik Markvart Daniel Martinovičová Iva Matoušek Lukáš Matulová Jana Matys Jan Mayrová Františka Mazánová Kristýna Mojžíšová Alice Morozová Kateřina Mošovská Rozálie Niké Mráz Lubomír Muzíková Anna Nagy Ladislav Novák Adam Novák Jakub Novák Pavel Novotný Jaroslav Oplatek František Ovcharov Andriy Panečková Valentina Pejřimovský David Peklák-

ová Zuzana Pešina Ondřej Pham Dominik Pik Tomáš Pilátová Barbora Pokorná Ane-ta Pomezný Aleš Popov Matouš Pospíšilová Martina Poulová Jana Pouzar Miroslav Procházka Jan Pros Jan Rybáková Andrea Rybková Lenka Saktorová Michaela Schulz Denis Skružná Pavla Skuhrová Erika Slanina Daniel Szaro Filip Šedivý Matěj Škopek Josef Šmilauer Vladimír Šnáblová Petra Šoun Bohumil Štolba Pavel Štora Michal Šůlová Kateřina Tesařová Sára Tik-ovský Pavel Tomek Petr Tvrzníková Monika Ulík Tomáš Ungermann Jakub Urbanová Kristýna Vacková Lenka Varga Šándor Věbr Vlastimil Vepryk Mykola Vítečková Magdalena Vocelová Anna Vojteková Sa-bina Vrbová Martina Vysloužilová Barbora Wagner Tomáš Wolf Martin Yatsynyak Ve-ronika Zajíčková Kateřina Zich Jiří Zlatoh-lávek Jakub Žáková Lenka Žůrek Tomáš

KULTURA

Jedlové dámy

... když člověk pracuje v zařízení, které má za cíl pomáhat, tedy v pomáhající profesi, obvykle to nedělá kvůli penězům... příjemný kolektiv, radost z práce, relativní svoboda jsou dobrou motivací... když toto někam mizí a začíná se šfířit „blbá nálada“, jsme na nejlepší cestě k vyhoření... naštěstí existují lidé jako I.S... jednoho dne v takovém posmutnělém období se probudí s nápadem... AHA!!!! založíme si klub... pozveme sprátené ženy, ty se obvykle o praktických věcech dobře domluví, a začneme se scházet... a protože to budou ženy, bude to Klub dam.... a jelikož jsme v Jed-li, tedy Jedlových dam... muži se samozřejmě mohou připojit také, cítili se na to... a opravdu se i takoví muži našli!... a co budeme dělat při našich setkáních?... samozřejmě povídat o všem možném i nemožném, sdělovat si zážitky, zkušenosti, novinky a především sdílet spolu radost... ale ruce při tom zahálet nebudou, začneme ručpřekami ... vytvoříme něco společného... něco, co souvisí s Jedlí... atd... atd... atd... nápady přicházejí postupně a ze všech stran...

... radost ze společné práce je velická, pocit vyhoření mizí a starosti a problémy se zmenšují... není to nějak podezřelé??? co to je ten Klub (jak nás to vlastně začali nazývat?) dam? Nevývijí náhodou nějakou ilegální činnost? Ooo, ano :) i takové hlasy se začaly ozývat... to ovšem Dámy nijak nemůže odradit, ba právě naopak... s mnohem větší radostí pokračují ve svém scházení, tvoření a radování se ze života... a najednou... kde se vzal, tu se vzal... koberec, tapiserie, textilní obraz... je to tady a všechny nás překvapuje, jaké zdařilé dílo! Vždyť na začátku jsme všechny říkaly, že jehlu neumíme vzít do ruky, a ježíšmarja, něco vymyslet a nakreslit? Co se to po mně chce????...

... ale jak je vidět... když se chce, všechno jde :) ... a proto teď ten obraz může zdobit vestibul školy... a Jedlové dámy se schází dál a radují se ze společné stráveného času... a to je vše... tak zase za měsíc!!!!... už se těším!!!!...

Autorka si přeje zůstat v anonymitě

Poezie studenta
Zdeňka Hrušky

STRACH

Každý máme z něčeho strach
jde pouze o to zda jej
dokážeme překonat
já měl například strach ze
spaní
protože jako malému se mi
zdálo o pohřbívání
no a teď miluji ten proces
usínání
všechny starosti rázem zmizí
problém je že se po probuzení
opět objeví
Nebo třeba takový Batman měl
strach z netopýrů
a jaký z něj byl frajer
když se každou noc pral se
zločínem
proto tvrdím že není důvod se
stydt za to že máš strach
důležité je aby byl něco jako
tvůj brach
abys ho mohl jakkoli ovládat...

BUDÍK

Pouze jeden přístroj nesnáším
víc než cokoli jiného
a to prosím pěkně budík když
řinčí zahodil bych ho!
to je totiž známka že už
musím zase vstávat
ani nevíš jakou práci mi dá
ten budík zamačkávat
říkám si nech mě prosím ještě
chvilí spát
ten tvůj zpropadený zvuk
vážně nemám rád
konečně je klid
můžu se zase bezstarostně do
snění ponořit
když se probírám vše je
ztracený
probral jsem se totiž o dvě
hodiny později
což znamená jen jedno
nestíhám to do školy
jsem sice odpočínutý
ale jek vysvětlím doma ty
zameškané hodiny?

ANONYMNÍ
JEDLOVÁ DÁMA

Příjemný
kolektiv,
radost z práce,
relativní svoboda
jsou dobrou
motivací...

”

to vážně nemám tušení
pro příště si musím
pamatovat že nevstát hned po
zazvonění
toho otravného zařízení není
nápad zrovna inteligentní.

NÁSTUP DO ŠKOLY PO
14 DNECH

14 dní jsem si válel šunky
doma
tedy krom návštěv příbuzných
a divadla
teď již je pondělí a to je
špatná zpráva
protože jakmile se probudím
čeká mě opět škola
nikdo mi nevymluví že pro
většinu z nás je to nuda
ale co se dá dělat když musí to
tak být zrovna
jen doufám že co tam vlezou
nebudu mít před nosem
písemku
to je to poslední na co bych
měl náladu
nikdo však neprokoukne těch
učitelů bandu
zvláště když za to berou
výplatu
někdy ovšem nechápu
co je baví na tom opravovat ty
štosy papíru
na mě už by to bylo asi
nadmíru
já ovšem učitelem nebudu
to bych si vytáhl špatnou
kartu osudu
ještě by si pak stěžovali rodiče
k čemu já jejich děti vedu
ne kdepak já se budu raději
věnovat tomu at zvládnu
maturitu
a přitom ještě nezapomenu
dát čas poezii a příležitostně
i rapu
a tím končím dnešní slohu.

SLOUPEK

Co peníze pokazí

Za peníze se prý všechno dá koupit a získat. Někdy se ale pomocí peněz dá i mnoho a mnoho zkazit. Například v mezilidských vztazích.

JIŘINA
ŠIKLOVÁ

Moje přítelkyně se starala o svoji matku a souběžně i v témže domě trochu o její sousedku a celoživotní kamarádku. Obě již měly osmdesátku za sebou. Posunula si začátek pracovní doby, a tak po ránu obstarala maminku, pak zašla k sousedce, pomohla jí „na nohy“ a odešla do práce. K večeru se totéž opakovalo. Přinesla nákup nejen domů, ale i pro sousedku, po deváté večer zase dohlédla na jejich uložení ke spánku, a ještě stačila občas zajít za dcerou a vnoučaty a tak na nějakou přednášku či večírek. Pomáhat lidem, dělat dobré skutky je nepsanou povinností, a tak ji všichni kolem oceňovali. Ona sama měla z toho dobrý pocit. Manžel sice trochu brumal, ale nepřímě se laskavostí své ženy chlubil před kamarády.

Pak se objevila možnost zažádat pro ty staré paní o příspěvek na zajištění pomoci v určitém stadiu bezmocnosti. Byly tím potěšeny všechny tři. Ta relativně mladá, ale již sama před penzí, tedy dcera a sousedka, se starala dál o obě handicapované staré ženy. „Jsem ráda, že ti, Olínko, mohu za to něco dát,“ opakovala matka a její sousedka přizvukovala: „Alespoň máš za to nějakou korunu a já ti nemusím být tak vděčná a zavázaná.“ Vztah se tím trochu změnil. Staré paní nejenže ještě více zestárly, ale měly i vyšší nároky. Ještě to či ono chtěly udělat, pak umýt ještě nádobí, a když pečující spěchala, podotkly „vždyť to neděláš za darmo, tak tolik nespěchej“. Její manžel tuto pomoc taky přestal oceňovat a cítil se ukrivděn, dokonce použil velmi politický termín, že jeho žena je těmi starými „vykořisťována“, a že kdyby toto dělala někde jinde na poloviční úvazek, dostala by mnohem, mnohem více. Objektivně vzato to byla pravda a postupně si všechny tři trochu přestaly vážit té práce. Dcera se cítila málo finančně oceněna, sousedka a matka se domnívaly, že když se to již nedělá jen z lásky, tak by té péče za peníze mělo být více. Ve vztazích to zaskřípalo. Peníze jsou všeobecný ekvivalent hodnot. Všechno se dá za ně koupit, vyměnit, všechno zaplatit, či dokonce přepлатit. Jen pocit lásky ustupuje do pozadí. Škoda.

(Převzato z časopisu Můžeš 10/2013)

REKLAMA

Hubnutí vsedě s unikátním Jedlím elixírem!

Nedaří se vám zhubnout? Snažíte se správně sedět, a stejně to nezabírá?

Své o tom ví i Blanka Nováková z Prahy 2. Paní Blanka nedokázala nikdy vsedě zhubnout, až se její váha vyšplhala na celých 100 kg! Tolik se snažila pravidelně sedět a hubnout... Ale bez úspěchu! Až jí jednoho dne kamarádka Květa prodala knihu ke 100. výročí Jedle. Paní Blanka ji ihned zaplatila a začala číst. Už v té chvíli byla více jak o kilo lehčí. Přitom ani nevstala!

„Je to zázrak. Nikdy jsem se necítila lépe,“ libuje si paní Blanka. Kupte si ještě dnes výroční publikaci Jedle za pouhých 101 Kč a získáte k tomu zdarma: 2 DVD!

JEDLOVÉ NOVINY

Vydavatel: Jedličkův ústav a školy, V Pevnosti 4, Praha 2
IČ 70873160

Šéfredaktor: Radek Musílek, r.musilek@jus.cz

Zástupci šéfredaktora: Andrea Hutková, Jan Pičman

Jazykový redaktor: Alena Dobrušská, jus@jus.cz

Korektor: Petra Klimešová

Grafické zpracování: MATURES, o. p. s.

Tisk: Flora, a. s. Rozšiřují dobrovolníci a nadšenci z řad příznivců Jedlověk.

Četnost: Jedlovky vychází jen dvakrát, a to 5. 12. 2013 a 16. 12. 2013.

Jedlovky vychází díky grantu pana Jiřího Michala

Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Jedlových novin

(včetně jejich překladu) je žádoucí a povoleno.

PODĚKOVÁNÍ

Velmi si vážíme vstřícnosti bývalého šéfredaktora a ředitele

Lidových novin pana Dalibora Balšínska, který souhlasil s využitím layoutu Lidovek.

Naše velké díky patří pracovníci redakce Lidových novin

Petře Klimešové za korekturu Jedlověk.

V neposlední řadě děkujeme panu Jiřímu Michalovi za finanční podporu projektu.

Jedličkův ústav a školy
1913 – 2013

HISTORIE

Ohlédnutí za sto lety Jedličkova ústavu

Na začátek jedna odlehčující poznámka, kterou bych dřív považoval za nekorektní, ale dnes už se nebojím ji napsat. Když jsem byl malý a chodili jsme kolem Jedličkova ústavu s babičkou na procházky na Vyšehrad, myslel jsem si jako dítě, že Jedličkův ústav má něco společného s legendárním imitátorem „strýčkem Jedličkou“, který je mimochodem pohřben právě na vyšehradském Slavíně a na hrobě má graficky vyvedenou jedličku. Pak jsem pochopil, že to tak není. Ale už tehdy jsem tušil, že Jedličkův ústav bude důležitá instituce – už jen když je na Vyšehradě.

Dnes už i vím, kdo byl Rudolf Jedlička, a udělalo na mě dojem, že dnešní ředitel Jan Pičman má jako výraz udržování kontinuity obraz otce zakladatele v kanceláři.

Hodně ze svých článků v MF DNES píše rád proto, že i já sám mám šanci se díky

tomu něco zajímavého a nového dozvědět o světě, a ještě mi za to platí, když to tak s nadsázkou pojmenuji. Článek o 100 letech Jedličkova ústavu v dubnu byl podobnou příležitostí, i když se přiznám, že jsem k němu přistupoval zároveň i s velkou trémou, protože z mého pohledu šlo o velmi choulostivé a strašně vážné téma, u kterého hrozí nebezpečí, že někoho urazím nějakou nekorektností. Když jsem přišel na reportáž, postupně jsem se této trémy zbavoval a jsem za to rád.

Nakonec jsem vydal stránku s titulkem *Smykem dolů na vozíku*, protože jeden z obyvatel Jedličkova ústavu v něm popisuje, jak rozpustile sjíždí bezbariérový chodník v budově: „Je to jako horská dráha, jezdil jsem to i smykem.“ Ke svému údivu jsem viděl, že i tady má svoje místo určitá schopnost dělat si legraci sám ze sebe a hovorové pojmenování „Jedličkárna“ tu není zapovězené.

Jak nás vidí?

MICHAELA
BERNARDOVÁ
vedoucí výzkumného týmu
Network Media Service (NMS)

Dělám to správně? Asi každý z nás se někdy zabýval podobnými myšlenkami. Když nás věc baví, jsme přesvědčení, že má smysl, pak zbývá už jen jistota, zda to okolí vnímá podobně.

Právě proto se před šesti lety setkali zaměstnanci Jedle s výzkumníky z NMS (Network Media Service) Market Research. Jedlovští měli za sebou spoustu práce a úspěchů, NMS měl v rukách výzkumné metody a reprezentativní vzorek více než tisíc respondentů. A tak jsme se rozhodli prozkoumat image Jedličkova ústavu a škol (JÚŠ).

Výsledky v roce 2008 byly velmi dobré. Většina dotázaných JúŠ znala a vnímala jej jako jedinečnou, kvalitní organizaci s širokou škálou služeb a vysokým renomé. Z výzkumu ale také vyplynulo, že lidé nemají jasnou představu, kdo jsou klienti

Jedle, že vnímají JúŠ jako instituci, která nenabízí své služby široké veřejnosti. V neposlední řadě bylo z výzkumu patrné, že si dotazovaní nejsou zcela jisti, jak uchopit téma seberealizace zdravotně postižených (ve smyslu integrace či studia na specializované škole).

Na základě výsledků výzkumu definoval NMS doporučení, jak dobré jméno JúŠ ještě posílit. Je potřeba zdůraznit, že není nic radostnějšího než klient, který se pracovitě řídí doporučeními. Zaměstnanci Jedle se semkli, zaktivovali, zapojili. Vzniklo PR oddělení, došlo k posílení informování přes sociální síť, web. Bylo zorganizováno mnoho projektů otevřených veřejnosti. A po šesti letech vyvstala otázka: „Jak nás vidí dnes? Má naše snaha smysl?“

V roce 2013 jsme se rozhodli výzkum zopakovat a zjistit, zda se dojem z JúŠ někam posunul. Rozdíly v hodnoceních respondentů oproti roku 2008 nebyly nijak markantní, ale je viditelné, že si Jedle ve všech zkoumaných parametrech polepsila. To je úspěch! Posunout dojem od Jedličkárně k Jedli není snadné, ale

Díky článku jsem se dozvěděl, že Jedličkovým ústavem prošel i Tomáš Cikrt, u kterého by mě to nenapadlo. Že to tu zkrátka není „na doživotí“. A to je právě ono, díky článku jsem se měl možnost dozvědět, že Jedličkův ústav tělesně postižené nijak neizoluje, dokonce proti jejich izolaci bojuje a klade na to velký důraz. Hodně mě zasáhly i dojemné historické fotografie, jako například jak bezruký muž nese postižené dítě v nůši. Ty mi málem vehnaly do očí slzy.

Díky za pozvání, myslím, že to byla reportáž, na kterou jako autor nikdy nezapomenu. Přejí proto Jedličkovu ústavu dalších sto let, ve kterých bude moci pomáhat lidem, kteří to potřebují.

JAKUB
POKORNÝ
MF DNES

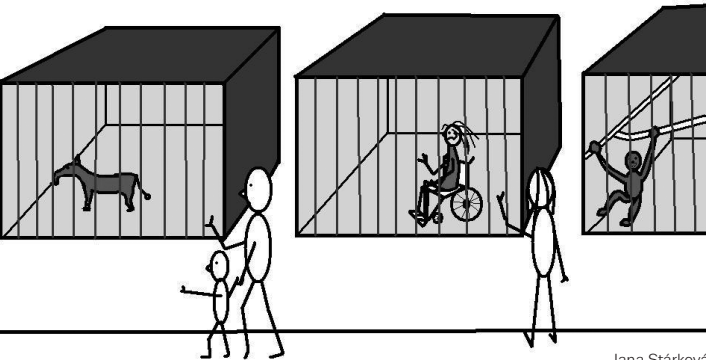

píle se úročí. Jedle jako název se dostává stále více do povědomí především u lidí mladších 18 let – snaha posílovat novou image JúŠ u nejmladší generace má tudíž odezvu. JúŠ je známá instituce, jejíž jméno má už historicky dobré renomé. Aktuálně se zvýšilo povědomí o obsahu činnosti, kdo je klientem JúŠ, a to především díky prezentaci celoplošnými a internetovými médii, The Tap Tap orchestru a projektům otevřeným veřejnosti. Respondenti vnímají silněji smysluplnost integrace, stejně jako nutnost a šíři zájemů speciálních škol pro handikepované.

Vnímám jako velmi inspirativní, že tak velká organizace, jakou je Jedličkův ústav a školy, dokáže být stále dynamickou, inovativní a zajímavou. Ukliďnuje mě, že existuje tým pracovníků lidí, kteří jsou schopni na pilířích, jež před sto lety vystavěl profesor Jedlička, budovat stále funkční, pevná a jedinečná patra.

Tento projekt vznikl díky laskavé podpoře pana Jiřího Michala.
(Poznámka redakce: Závěrečná zpráva o výzkumu je u členů kolegia a na sdíleném disku Z)

VTIP

REKLAMA

MUŽEŠ

Zajímavé čtení
pro hlavu i srdce!

Měsíčník pro lidi
s postižením a jejich okolí.
Informace, servis.

www.muzes.cz

OHLÉDNUTÍ

Důvod k radosti

BOŽENA

JIRKŮ

ředitelka Nadace Charty 77

Pro celý rok probíhají oslavy 100.výročí založení Jedličkova ústavu a škol. Konto BARIÉRY je dlouholetým partnerem Jedle a musím říci, že je to partnerství příjemné. Jde opravdu o unikátní zařízení, kde se na nejmodernější rehabilitační, pedagogické a psychologické úrovni úspěšně snaží pomáhat do života dětem, které často trpí i velmi komplikovanými

vadami. Tým tohoto ústavu a škol je navíc příkladem, jak v dnešní době spojit vysokou profesionalitu s velkým večitním a respektováním nelehkých osudů žáků a studentů. Ale je tu i jiná, méně viditelná, ale o to důležitější souvislost: Jedličkův ústav je jasným argumentem, proč jsou snahy nejrůznějších radikálních „reformátorů“ zrušit všechna podobná zařízení bez výjimky směšné. Mnohokrát během roku jsem si připomněla názory nezpochybnitelné autority, nestora dětské psychologie, zakládajícího a dlouholetého člena Rady Konta BARIÉRY prof. Zdeňka Matějčka, který už bohužel 10 let není mezi námi.

V Bariérách na jeho myšlenky a názory nezapomínáme, navazujeme na ně. Podporujeme co nejširší domácí péči o postižené, ale ze stovek příkladů víme, že v mnoha případech se bez dobrých ústavů neobejdeme. Přála bych si tedy, aby všichni radikálové – z politiky, ze sociálních služeb i některých tzv. neziskovek – alespoň nakoukli do skvělého komplexu na pražském Vyšehradě, trochu se zamysleli a přestali mystifikovat veřejnost plácáním o „nelidských ústavech“. Málokde se najde tolik lidskosti jako zde.

(Převzato z měsíčníku Můžeš 6/2013)

Z TISKU

Psalo se o Jedli

Dary a mecenáši

Národní politika, 6. 6. 1926

Dar je zvláštním projevem lidské duše. Určitá osoba vzdává se části svého majetku ve prospěch jiné osoby nebo společnosti, církve, národu státu. Ale často jsou mezi tímto hnutím lidské duše značné rozdíly. Jsou dary, dávané z upřímného srdce, kdy dárcé zůstane i neznámým, a má jen prostou, ušlechtilou radost z toho, že způsobil obdarovanému radost. Jsou často i nepatrné dárky, jež hovoří, nikoli svou cenou a výší jako milou pozorností a upřímnou srdečností. Jindy jsou podloženy láskou k nějaké myšlence, láskou k národu, často tichou, nehluchou, jež se přímo bojí, aby se o jejich daru mluvilo. Jsou také dary dávané s nechtutí, protože jsou někdy vynucovány a vymáhány skoro opovážlivě. Jsou dary, které jsou vlastně jen kapitálem, uloženým pro jiné cíle, spíše jakousi směnkou pro obdarovaného, že mu bude nadále věrně sloužit. Takový dar bývá někdy trapným závazkem, mučivou povinností vůči dárci, jenž reflektuje na to, aby byl veleben.

Tak, jako jsou velmi různí dárci, jsou také velmi různí obdaření, kteří dar přijímají s nejrůznějšími pocity. Dar z upřímného srdce hřeje, těší, jindy dar dobře myšlený narazí na lidskou chamtivost, vydráždí k nové shánce po darech, až si obdarovaní zvyknou na dary jako na povinnost dárce.

V běžné mluvě ustálilo se říkati dárcům mecenáši podle římského boháče, jehož vybraný vkus dovedl oceniti básnické nadání Horáciovo, a tak Mecenás zajistil básníku, který dovedl žítí krásným životem, životní rentu. A Horác ve svých nesmrtelných bás-

ních zvěčnil Mecena tak, že jeho jméno se stalo jakýmsi výrazem pro všechny dárcce. Každý národ má své mecenáše, v každém národě našli se lidé, kteří dovedli se odpoutat od svého majetku, zřici se kusu svého jmění a věnovat je veřejným účelům. Ve starších dobách získala tím nejvíce církev, která byla podporována do jisté míry sobeckou starostí o věčnou spásu. Později mecenáši věnovali velké peníze na humanitní účely. Z dějin anglických i ruských nemocnic a všelikých dobročinných ústavů vidíme, že to nebyl stát a jeho pokladna, tísnná jinými starostmi, nýbrž nadšenci, již založili podobné ústavy. Jedličkův, Deylův, Klarův, Vincentinum a mn.j. takové ani neudrželi by se bez soukromé obětavosti neznámých často dárců.

Než i mecenáši podléhají módě.

Listujme trochu ve vzpomínkové knize českých mecenášů. Na prvním místě bychom měli uvést ty nesčetné dárcce, kteří bez hlesu vložili do pokladničky peníz, pokládajíce za svou povinnost přispěti národním cílům. I cizinci se této dobré vlastnosti české až podívovali, jak krejcar ke krejcaru složený tvořil velké národní fondy. Což naše obranné jednotky, naše Národní divadlo, naše musea a.t.d. nejsou krásnými pomníky této ušlechtilé nálady? Cizinec často ani nechce nám věřiti líčení, jak ona „kaplička“ nad Vltavou vznikala z takového nadšení. Pomáhali jsme sami sobě, když nám stát nechtěl tolik pomáhat. A jakou radost, jaká síla, jaký zdroj nového nadšení plynul z takového společného úspěchu.

Letní škola Jedličkova ústavu

České Slovo, 3. 6. 1937

Vedení Jedličkova ústavu pro zmrzačené děti koupilo přičiněním ředitele ústavu Bartoše, který věnoval ústavu výtěžek své literární práce za dobu 35 let (představovaný částkou 152.000 Kč), bývalý lázeňský objekt v obci Libochovicích u Zdic a zřídilo v něm letní školu pro své chovance. Škola bude letos otevřena a jejich výhod použije 48 dětí. Jsou to vesměs chovanci ústavu, kteří pro svůj zdravotní stav pobyt na venkovském vzduchu nutně potřebují. Děti budou v Libochovicích pod dozorem lékařů vyučovány a cvičeny v různých řemeslných pracích. Libochovické objekty ústavu ponesou také jména zakladatele ústavu prof. dr. Jedličky.

Odkaz F. X. Šaldy Jedličkovu ústavu: čtvrt milionu Kč

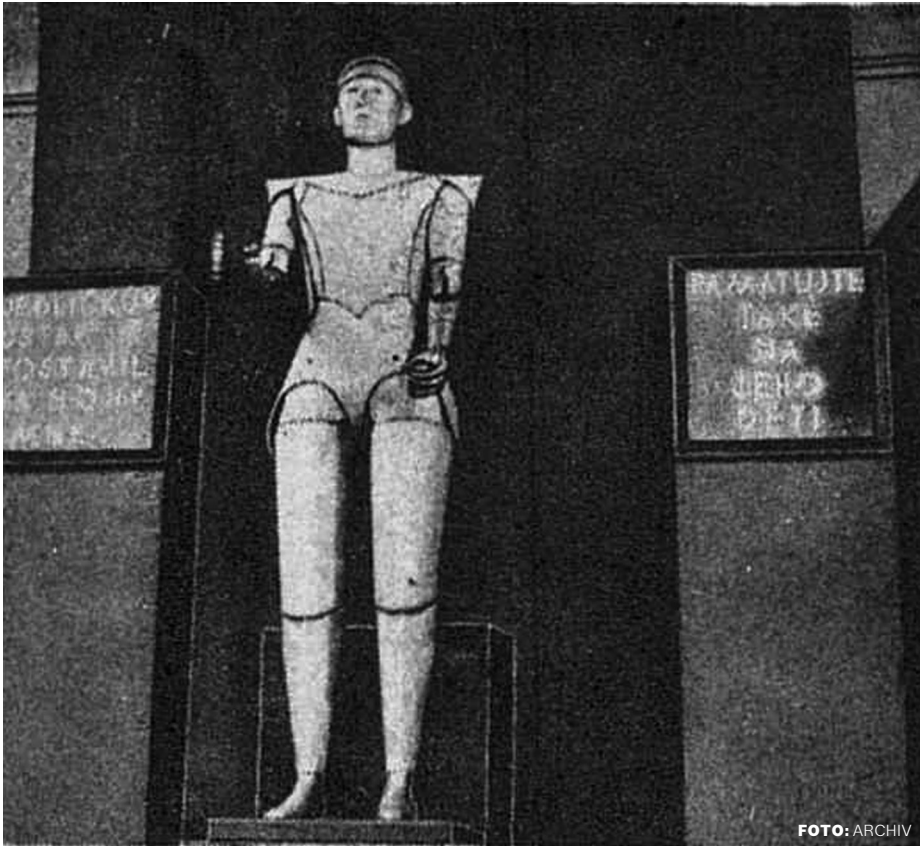
České Slovo, 3. 6. 1937

Soudní řízení o pozůstalosti univeršitního profesora F. X. Šaldy pokročilo již tak daleko, že univerzální dědic, Jedličkův ústav pro zmrzačené děti, se ujme Šaldovy vily v Dobřichovicích do čtrnácti dnů. Dnes už je také možno odhadnout výši odkazu. Jedličkův ústav obdrží kromě zmíněné vily na hotovosti něco přes 200.000 Kč, takže šlechetný odkaz představuje pro něj celkem částku vyšší čtvrt milionu Kč. Proč odkázal F. X. Šalda svůj majetek, s výjimkou knihovny právě Jedličkovu ústavu, není známo ani nejbližším jeho přátelům a tím méně chovancům a vedoucím Jedličkova ústavu. Ti vědí pouze to, že Šalda v Jedličkově ústavě nikdy nebyl a nikdy nedal znát, že se o jeho činnost zajímá. A tím více jsou dárci a jeho příkladu vděční.

(Jedná se o autentický přepis, ve kterém byly ponechány i chyby)

Z TISKU

Jedličkos institute motociklą valdyti

Fotografie robota z JÚ upoutala i na letošní výstavě v DOXu. Fotografie a několik nových článků dobového tisku je jediné, co po něm zbylo. Robot byl nepřehlédnutelnou atrakcí výstavy JÚ v roce 1938, která se konala v prostorách Nové budovy (dnes školní budovy) JÚ k 25. výročí založení ústavu. Robot vstává ze židle a pohybuje rukama i prsty. Pravou rukou zapíná elektrický vypínač, aby se osvětlil reflektory, pak si zase sedá. Byl zhotoven z kovu, vážil 150 kilo a měřil 180 cm. Jeho „vnitřnosti“ byly složeny ze tří set různých koleček a převodů. Robot, který byl výsledkem půlroční důmyslné práce a pile dělníka ortopedických dílen JÚ pana Františka Cimpý, předčil přesností pohybu rukou své kolegy v cizině. S návštěvníky výstavy se robot loučil slovy: „Jedličkův ústav postavil na nohy mě – pamatujte také na jeho děti.“ O výstavě se ještě můžeme dočíst, že ji navštívila a záštitu nad ní převzala manželka presidenta paní Hana Benešová spolu s ministrem sociální péče panem Ing. Jaromírem Nečasem. A také výstavu navštívil litevský mužský pěvecký sbor univerzity v Kaunasu, který při odchodu zapěl zdravotici řediteli ústavu, jenž je známým přítelem Litevska. Vždyť také litevské noviny Lietuvos Aidas napsaly o JÚ celou stránku a uveřejnily fotografii bezrukého motocyklisty s výstižným titulkem Prahos Dr. R. Jedličkos institute motociklą valdyti išmokęs berankis.

KULTURA

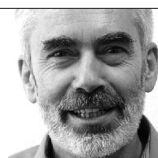
Jedle a další stromy

Podíváte-li se na fotky staré sto let a na současné fotografie stejných míst, v naprosté většině případů zjistíte, že stromů je kolem nás víc. Možná rostou živelněji, možná byly před sto lety víc pěstěné. Přesto dál sázíme. Princ Edward s chotí zasadili v areálu kolem školy další strom. Jedli. Devadesátou devátou. Vysazení sté jsme však rezervovali pro lidi, kteří jsou Jedli blíž. Stou jedli zasadila ředitelka naší nadace Alena Peštová spolu s ředitelkou Nadace Charty 77 Boženou Jirků. A velmi zdatně jim pomáhal primátor Bohuslav Svoboda. První primátorskou jedli ale vysadil už Pavel Bém u příležitosti otevření nového rehapavilonu, tedy v roce 2007. Ta Bémova stojí u velkých kamenů blíž k bazénu. Kolem kamenů jsou zasazené ze stejné doby ještě dvě. Jednu z nich nám hodně naklonil vítr, který se letos z neděle na pondělí 5. srpna prohnal areálem. Stou i tu královskou devadesátou devátou najdete vedle trampolíny. Tam spolu se sousední borovicí, která roste na našem pozemku již třicet čtyřicet let, tvoří základ malého lesa. Vždyť v katastru ještě v devadesátých letech minulého století byl tento pozemek za les označován. V areálu najdeme i „pionýrské“ stromy, většinou okrasné smrky, které se sázely někdy v sedmdesátých osmdesátých letech. Asi tři jsme nechali porazit, aby se nám sem vešel bazén nebo prolézačky a kolotoč. I krásné statné buky za bazénem jsou zasazené už lidmi z Jedle. Jejich stáří si troufnu odhadnout na necelých sto let, asi byly zasazený po dokončení stavby dnešní školní budovy někdy v roce 1927. Víte, že si na nich zaskotačil i Robert Fulghum, když Jedli v roce 1992 navštívil? A víte, že se pod nimi tuze příjemně sedí i dnes? To kvůli bukům je bazén postaven na pilotech. Aby základy bazénu jejich kořeny omezovaly jen v minimální míře.

JAN

PICMAN

ředitel JÚŠ

Ještě v devadesátých letech minulého století byl tento pozemek za les označován.

99

A jsou tu další stromy. O nich chci také napsat. Každý z nich by mohl mít vedle svého botanického jména i jméno lidské. Již před mnoha lety jsme v Jedli zasadili kamarádovi, který zemřel, první strom. Sešlo se nás u sázení několik, každý si něco v sobě přinesl a něco mu šlo hlavou. Dnes je pod dvacetiletou Bertíkovou lípou v severozápadní části hřiště u školy lavička. Rád na ní sedávám. A koukám z ní na další stromy. Jednou si sázení zorganizovali spolužáci zemřelého kamaráda, jindy nás o možnost zasadit strom požádali sami rodiče. Když jsme sázeli jejich jablko, sešla se celá rodina, trvali na tom, že stromek uhradí oni. Nejvíce potřeboval mluvit táta a bylo to moc dobře. Poslední strom jsme zasadili Michalovi. Vybralo se místo, aby na něj bylo trochu vidět ze školy. Michal školu dochodil, v létě odjel s kamarády na moře, učarovala mu dovolená na jachtě a už se od krásného ostrůvku Biševo k plánovanému pokračování studia nevrátil. V řadě stromků u plotu k ulici Na Pankráci stojí i malý buk. Zatím má k rozložitému stromu ještě daleko, přesto si u něj rád vzpomenu na našeho kolegu a kamaráda Jirku Cimlera. Pro mě je to „jeho“ strom. I těchto stromů bude asi přibývat, tak to v životě chodí. Ale také u nás v Jedli přibyla další možnost, jak zacházet se skutečností, že nás občas někdo opustí nečekaně nebo tuze brzo.

A pak je zde hodně stromů vysazených při dostavbě rehapavilonu. Stojí kolem cestičky z Děčka ke škole. Malé okrasné stromky nechala zasadit zahradní architektka kolem nových záhonků. Naopak pěkný statný javor stojí u plotu mezi garážemi a domem Na Topolce číslo 7 už několik desetiletí. Trochu tamní nájemníky obtěžuje. Jeho kořeny narušují zeď kolem jejich dvorku. Při plánované dostavbě nových garáží a budovy hudební školy jsme na něj mysleli. Doufejme, že s ním budou mít trpělivost nadále i sousedi. Přejme mu to. A i všem ostatním stromům kolem školy Jedle.

SPORT

TOP 15 sportovců

TOP 15 je anketa, která vybírá patnáct nejúspěšnějších reprezentantů Sportovního klubu Jedličkova ústavu Praha. Vyhlášení jejich výsledků je už tradiční společenská akce v předvánočním období. Letos se uskuteční 18. prosince od 13.00 do 16.30. Díky spolupráci s hotelem Holiday Inn – Prague Congress Centre se tak opět stane ve zdejších reprezentativních prostorách.

Do loňského roku byla anketa otevřená pro veřejnost. Výsledek ovšem poprvé reálně neodpovídal hodnotě sportovních výkonů, ale spíše popularitě vítěze ankety na sociálních sítích. Proto byl od letoška přijat nový model hodnocení. Nezávislá komise objektivně vybere nejlepší sportovce a veřejnost zvolí pouze vítěze divácké ankety.

Pavel Martínek

REKLAMA

Prázdniny nanečisto 2013

Prázdniny nanečisto alias Zahradní slavnost letos připadly na 26. června. Počasí si sice nebylo nejlepší, ale i tak si všichni přítomní akci užili. Na programu byl sportovní osmiboj (jízda na vozíku, veslovací trenažér, lukostřelba, hod na cíl, šipky, boccia, závěsný kuželník a vrh koulí z vrhačské stolice pro vozíčkáře). Kromě toho nechyběla hlavní atrakce v podobě slaňování vyšehradských hradeb na vozíku a překonávání lanových překážek. Partneri akce si vyzkoušeli florbal na vozíku při exhibičním miniturnaji a firma S-Mobil předala řediteli Jedličkova ústavu a škol nový užitkový vůz pro osobní bezbariérovou přepravu. O hudební doprovod se postarala zpěvačka Tonya Graves ze skupiny Monkey Business. Závěr odpoledne ozdobilo kaskadérské vystoupení skupiny CRAZY DAY, jehož zlatým hřebem byla jízda na motorcích v ocelové kouli.

XIII. ročník Prázdnin nanečisto byl zároveň pod „dohledem“ kamer České televize. Nejenže vznikl televizní sestřih z akce, ale řada členů sportovní redakce kanálu Sport se aktivně zapojila. A na známých tvářích z televizní obrazovky bylo poznat, že je to opravdu baví. Jejich kolega Jiří Hözel veškeré dění už poněkoli káté moderoval. Právě on a další sportovní redaktor Jiří Rejman patří k přátelům sportovců z Jedle. Což dokazují i svojí pravidelnou účastí na letním soustředění a dalších akcích.

Pavel Martínek

VICE

Plány na rok 2014

Nejvýznamnější akcí příštího roku 2014 jsou pro sportovce s postižením bezesporu zimní paralympijské hry v ruském Soči. Jediným účastníkem z našeho SC JÚ Praha by tam mohl být Tomáš Vaverka na free ride snowboardu. Jeho nominace však není v době uzávěrky tohoto článku ještě jistá. Budeme mu držet palce, aby se na paralympijské hry dostal a zajel co nejlepší jízdu. Tři naši hráči curlingu na vozíku, kteří patří k reprezentačnímu družstvu, do Soči bohužel nejedou. Národní tým se totiž nedokázal v uplynulém roce kvalifikovat mezi nejlepší světovou desítku. Palce ale můžeme držet českým sledge hokejistům, mezi nimiž je absolvent Jedle a velký sportovní nadšenec Zdeněk Krupička. I v příštím roce se Sportovní klub Jedličkova ústavu Praha bude snažit patřit k nejaktivnějším klubům z rodiny Federace Spastic Handicap, pod níž spadá. Bude aktivně vyhledávat nové mladé sportovce s postižením a bude mít snahu zajistit dostatek financí pro pokračování činnosti. Znovu chceme pořádat mezinárodní mistrovství ČR v boccie, Prázdniny nanečisto a mezinárodní otevřený turnaj v curlingu vozíčkářů Prague Open. Posledně jmenovaného se mimo chodem letos zúčastnilo dvanáct předních týmů Evropy a patří k nejoblíbenějším. V příštím roce půjde již o devátý ročník. A když už jsme u curlingu, tak nesmíme zapomenout ani na pořadatelsví mezinárodní ligy, do které jsou zapojeny dva naše klubové týmy.

Pavel Martínek

VICE

Na lyžích do Itálie

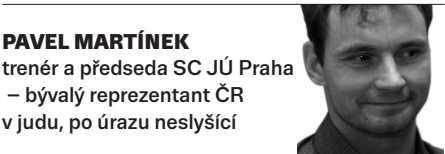

Naši sportovci budou mít už podruhé možnost zpestřit si zimní přípravu výletem do Itálie. V alpských Dolomitech se budou od 8. do 15. prosince prohánět na lyžích, v biski nebo v monoski.

Pavel Martínek

SPORT

Naše želízka v ohni

PAVEL MARTÍNEK
trenér a předseda SC JÚ Praha
– bývalý reprezentant ČR
v judu, po úrazu neslyšící

Sportovní klub Jedličkova ústavu Praha registruje 267 řádných členů. Jedná se většinou o klienty Jedličkova ústavu a škol. Na tréninky ovšem pravidelně dojíždějí i další zájemci z celé Prahy a okolí. Hlavními sporty jsou atletika, boccia, cyklistika, lukostřelba a curling vozíčkářů. Ve spolupráci s vychovateli z Jedle klub podporuje také tréninky stolního tenisu, florbalu, plavání, závěsného kuželníku, fotbalu a šachu. Rovněž pořádá kurzy lyžování a jízdy na kartski či biski. Ve spolupráci s Outdoor aktivy nabízí pro zájemce i kurz horolezectví a tandemové seskoky s padákem.

Bronz z Londýna

Největším úspěchem z poslední doby je bronzová medaile Jiřího Boušky z letních paralympijských her v Londýně 2012. Tento cyklista divize C4 s lehkou formou dětské mozkové obrny tak pro SC JÚ Praha vybojoval historicky druhý cenný kov z paralympijských her. Už z Pekingu v roce 2008 totiž přivezla rovněž bronz tricyklistka Markéta Macková. Tato sportovkyně nás už však v důsledku vážné nemoci bohužel navždy opustila. Jiří Bouška má ve své sbírce mimo jiné i titul mistra světa v časovce z roku 2009 a třetí místo z roku 2011. Letos obsadil celkové 3. místo ve světovém poháru a stal se také mistrem ČR.

Oblíbený odchovanec

Mezi lidmi v Jedli je asi největší hvězdou sportovního klubu František Serbus. To

dokládá i jeho mnohaletá šňůra vítězství v anketě TOP 15. František se věnuje vedle jiných sportů především atletice a boccie. Tento vozíčkář s těžkou formou dětské mozkové obrny je doslova odchovancem Jedle. V roce 2011 získal stříbro v disku na MS na Novém Zélandu. Loni v disku vyhrál ME a tamtéž v hodu kuželkou obsadil 2. místo. V disku byl i držitelem světového rekordu. Nyní má „jen“ rekord evropský. Bohužel dva starty na letních paralympijských hrách v Pekingu a Londýně ani jednou neskončily ziskem drahého kovu. I když k tomu bylo loni hodně blízko, nakonec bral pátou příčku.

Letos kvůli bolesti zad František nestartoval na zahraničních atletických závodech, ale domácí soutěže jasně vyhrává a těší se na novou sezonu. Bohužel na příštím MS ani na PH v Riu de Janeiro nemá jeho zdravotní třída F32 vypsáný závod v disku, což je jeho nejsilnější a nejoblíbenější disciplína. Proto se musí zaměřit na kuželku a kouli, případně boccie, ve které také patří ke špičce. Fanda letos začal pravidelně trénovat i curling a jeho výkony vypadají velmi nadějně.

Naděje pro Soči

Jediným potenciálním sportovcem z SC JÚ Praha, ale zároveň z celé Federace Spastic Handicap, který má reálnou šanci bojovat na zimních PH v Soči, je Tomáš Vaverka. Věnuje se free ride snowboardingu a také stolnímu tenisu. Ve své kategorii nemá v ČR konkurenci.

Všestranná Dana

Dana Vrátilová hází oštěpem, diskem, koulí, byla také úspěšnou sprinterkou, a dokonce i cyklistkou. V Londýně si oštěpem dohodila pro 6. místo. Tak ani

třetí účast na paralympijských hrách nepřetavila ve stupně vítězů. Pokaždé přitom soutěžila v jiné disciplíně. V Athénách startovala jako cyklistka, v Pekingu pak házela diskem a skončila na nepopulárním čtvrtém místě. Už teď se těší a pilně trénuje do Ria, kde bude pro její kategorii F38 disk opět vypsán.

Vycházející hvězdy

Anna Luxová se v roce 2012 stala na běžeckých tratích 100 a 200 m juniorskou mistrýní světa. K tomu při své paralympijské premiéře v Londýně přidala nádherné 5. místo, a to jí bylo pouhých patnáct let.

Barbora Čelanská, juniorská vicemistrýně světa 2012 v hodu kuželkou kategorie F32. Letos splnila A limit pro MS ve Francii, ale při závodě zapracovaly nervy a negativně ovlivnily její výkon. Byl to první start na světové soutěži, takže šlo především o cennou zkušenost, kterou jistě zúročí v budoucnu.

Kateřina Cuřínová se věnuje boccie v kategorii BC1. Letos vyhrává všechny domácí i zahraniční turnaje, kterých se účastní. Pouze na ME v Portugalsku trochu klopýtla a skončila na nevdechném 4. místě. I to je ovšem výborný výsledek!

Curling vozíčkářů

V curlingu vozíčkářů získal tým SC JÚ Praha „A“ třetí místo v mezinárodní lize 2012/2013, která je zároveň mistrovstvím ČR. Nevýšel tak zlatý hatrick po dvou předchozích titulech. Bohužel se zatím nepodařilo probojovat na reprezentační úrovni na MS a paralympijské hry, i když k tomu už několikrát nebylo daleko.

FOTO: TOMÁŠ NOSIL

Zdeněk Krupička

FOTO: TOMÁŠ NOSIL

František Serbus

Kvíz o současné Jedli

1. Zřizovatelem JÚŠ je v současnosti:

- a) Ministerstvo práce a sociálních věcí
- b) Magistrát hlavního města Prahy
- c) Ministerstvo školství
- d) Nadace Jedličkova ústavu

2. Který z těchto učebních oborů momentálně v Jedli nenajdete?

- a) Šití oděvů
- b) Knihařské práce

c) Obuvnické práce

- d) Všechny tyto obory v Jedli najdete

3. Studentské volby (nanečisto) do PSP ČR v Jedli vyhrála strana:

- a) TOP 09
- b) Strana zelených
- c) Pirátská strana
- d) ČSSD

4. Kolikáté narozeniny letos oslavila tréninková TA KAVÁRNA v Jedli?

- a) 9.
- b) 5.
- c) 7.
- d) 6.